

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/7/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5121201815
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5121201815.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu Mgr. Andreja Kekelyho a členov JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Vladimíra Topolančíka, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: K. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. R. XXXX/XX, XXX XX Q., zastúpené ustanoveným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, dieťa matky: N. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. R. XXXX/XX, XXX XX Q. a otca: B. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXXX/X, XXX XX Q., o návrhu matky na udelenie súhlasu za otca na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 9P/38/2021-441 zo dňa 09. augusta 2021, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 9P/38/2021-441 zo dňa 09. augusta 2021 potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žilina (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením zamietol návrh matky na zmenu priezviska maloletého K. V., nar. XX.XX.XXXX na (dve priezviská) „V. R.“ zo dňa 01.03.2021, ktorý bol doručený Okresnému súdu Žilina dňa 03.03.2021 (výrok I.). Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.).
2. Uznesenie súd prvej inštancie odôvodnil tým, že matka sa návrhom zo dňa 01.03.2021 domáhala, aby súd udelil za otca súhlas na vyššie uvedenú zmenu priezviska maloletého. Návrh odôvodnila tým, že otec takýto súhlas odmietol udeliť. S otcom maloletého nie sú manželia. Priezvisko maloletého bolo po jeho narodení určené dohodou obidvoch rodičov. Rozsudkom Okresného súdu Žilina spis. zn. 30P/199/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline spis. zn. 11CoP/10/2019 bolo maloleté dieťa zverené do striedavej starostlivosti obidvoch rodičov. Otca vyzvala elektronickou poštou zo dňa 04.06.2020 a urgenciou zo dňa 11.06.2020 k udeleniu súhlasu na zmenu priezviska maloletého. Otec na to nereagoval a po telefonickom rozhovore uviedol, že súhlas neudelí. Zmena priezviska maloletého je v jeho záujme a na prospech jeho zdravému citovému a duševnému vývoju, čím sa zároveň prejavuje súdržnosť a príslušnosť k matke. Z hľadiska ďalšieho vývoja maloletého bude dôležité, potrebné a prospešné, aby maloletý niesol aj priezvisko svojej matky a tým sa udržiaval a prehlboval pocit spolunáležitosti, vzájomnej citovej náklonnosti matky a maloletého. Rozdielnosť priezviska vedie k problémom maloletého v sociálnej interakcii, najmä v škole, kolektíve a komunikácii s rovesníkmi. Maloletý je nútený odpovedať na otázky rovesníkov, prečo má iné priezvisko ako jeho matka. To u neho vyvoláva zbytočný stres, čo môže viesť až k problémom s vlastnou identitou. Problémy vznikajú v škole, u lekára, psychológa, kedy je nútená predkladať rodný list maloletého a dokazovať svoju príslušnosť k vlastnému dieťaťu. Táto situácia je obťažujúca, frustrujúca pre ňu aj maloletého. Maloletému by zostalo doterajšie priezvisko, čím nebudú spôsobené prípadné problémy, keď má už vytvorenú históriu dokumentov.
3. Otec sa k návrhu matky nevyjadril.

4. Súd prvej inštancie vec prejednal a vo veci rozhodol na pojednávaní v neprítomnosti matky, ktorá sa na pojednávanie nedostavila, pričom svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnila zdravotnými dôvodmi. O odročenie pojednávania však matka nepožiadala, a preto súd prvej inštancie podľa ust. § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) rozhodol o vykonaní pojednávania v neprítomnosti matky.

5. Otec na pojednávaní vyjadril nesúhlas s návrhom matky na zmenu priezviska maloletého. S matkou sa o maloletého starajú v rámci striedavej osobnej starostlivosti. Podľa jeho vyjadrenia, si maloletý nechce zmeniť priezvisko.

6. Opatrovník maloletého sa k návrhu matky vyjadril len toľko, že v prípade potreby bude zistený názor maloletého na zmenu jeho priezviska.

7. Na podklade dôkazov súd prvej inštancie dospel k nasledovným skutkovým zisteniam. Z rodného listu vedeného v knihe narodení matričného úradu Q., vo zväzku XXX, ročník XXXX, strana XXX, poradové číslo XXX vyplynulo, že priezviskom maloletého je „V.“. Z elektronickej komunikácie rodičov z júna 2020 mal súd prvej inštancie preukázané, že matka požiadala otca o zmenu priezviska na „V. R.“. Rozsudkom Okresného súdu Žilina spis. zn. 30P/199/2017 zo dňa 03.10.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline spis. zn. 11CoP/10/2019 zo dňa 26.03.2019 bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 50,- eur mesačne.

8. Súd prvej inštancie citujúc ust. § 35 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „ZoR“) a ust. § 4 ods. 1 a 2 a § 4a zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v platnom znení ďalej uviedol, že na podklade dokazovania mal preukázané, že maloletý je občanom Slovenskej republiky, rodičia maloletého sú občanmi Slovenskej republiky, nie sú manželmi a spolu nežijú, po narodení maloletého sa dohodli na priezvisku „V.“, a teda dieťa má určené jedno priezvisko. Návrh matky súd prvej inštancie posudzoval podľa jeho obsahu tak, že matka nežiada zmeniť doterajšie priezvisko maloletého, ale doplniť jeho priezvisko o priezvisko „R.“, teda priezvisko matky. Súčasne uviedol, že zákon č. 300/1993 Z. z. v ust. 4 ods. 1 výslovne uvádza, že každý musí mať priezvisko. V konkrétnom prípade má maloletý priezvisko „V.“, na ktorom sa rodičia maloletého, ktorí majú rôzne priezviská a nie sú manželia, dohodli. Dohodou možno určiť iba priezvisko, ktoré v čase, keď k dohode došlo, má jeden z rodičov - teda iba priezvisko jedného z rodičov. Zákon č. 300/1993 Z. z. v ust. § 4 ods. 2 posledná veta výslovne udáva, že dieťa môže mať iba jedno priezvisko - priezvisko jedného z rodičov, nie dve priezviská (ani priezviská svojich rodičov). Zo zákonnej úpravy tak jednoznačne vyplýva, že ak dieťa má priezvisko otca (čo je aj v tomto prípade), toto priezvisko nie je možné zmeniť tak, aby malo aj priezvisko matky. Podľa ust. § 4a zákona č. 300/1993 Z. z., ak je dieťa štátnym občanom aj iného štátu, môže nadobudnúť priezvisko alebo priezviská (ďalej len „priezvisko“) v súlade s jeho právnym poriadkom alebo tradíciou. Z tohto ustanovenia tak vyplýva, že prípadne dve alebo viaceré priezviská môže mať občan Slovenskej republiky, ale len za predpokladu, že je občanom aj iného štátu, a to v súlade s právnym poriadkom alebo tradíciou tohto iného štátu. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že maloletý má občianstvo aj iného štátu. Z rodného listu maloletého dieťaťa vyplýva, že má občianstvo Slovenskej republiky. V nadväznosti na uvedené potom súd prvej inštancie návrh matky zamietol.

9. Zisťovanie názoru dieťaťa na doplnenie priezviska považoval súd prvej inštancie za bezpredmetné, ako aj ďalšie skúmanie vážnych dôvodov na zmenu priezviska maloletého dieťaťa a jeho najlepší záujem.

10. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie citujúc ust. § 49 ods. 1, § 52, § 55 a § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) a s poukazom na to, že rozhodovanie o trovách konania v civilnom mimosporovom konaní nie je založené na zásade úspechu strán v konaní. V konaní neboli preukázané také okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania. Účastníci napokon ani priznanie nároku na náhradu trov konania nežiadali. Preto súd prvej inštancie rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (§ 52 CMP).

11. Proti uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka, ktorá navrhla aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že jej návrhu vyhovie, alternatívne napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Matka v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie pojmovovo posúdil jej návrh ako návrh na doplnenie priezviska maloletého o jej priezvisko, pričom však zákon č. 300/1993 Z. z. nehovorí o doplnení priezviska, ale o jeho zmene. Preto v odvolaní upresnila svoj návrh, že sa nedomáha doplnenia, ale zmeny priezviska maloletého. Súčasne matka poukazovala na znenie ust. § 4 ods. 2 zákona č. 300/1993 Z. z., pričom sa nestotožnila s výkladom tohto zákonného

ustanovenia, ako ho urobil súd prvej inštancie, že dieťa môže mať iba jedno priezvisko - priezvisko jedného z rodičov, nie dve priezviská (ani priezviská svojich rodičov). Dotknuté ustanovenie zákona však určuje, že občan Slovenskej republiky po narodení nadobúda buď spoločné priezvisko rodičov, alebo ak sú priezviská rodičov rozdielne, nadobúda priezvisko jedného z rodičov a že priezvisko môže nadobudnúť len to, ktoré v čase nadobúdania má jeden alebo obidvaja z rodičov. V praxi to znamená, že ak majú rodičia spoločné priezvisko, alebo ak majú rodičia rozdielne priezviská, občan SR pri narodení môže nadobudnúť spoločné priezvisko rodičov, alebo priezvisko matky alebo priezvisko otca, nemôže nadobudnúť žiadne iné priezvisko, iba to priezvisko, ktoré v čase nadobúdania rodičia majú. Zákon tak nevylučuje a ani nezakazuje nadobudnutie priezviska občanom Slovenskej republiky pri narodení jeho kombináciou, t. j. kombináciou priezviska matky a priezviska otca, z čoho vyplýva, že udelenie priezviska kombináciou priezviska matky a priezviska otca zákon umožňuje. Potom bol nesprávny záver súdu prvej inštancie, že zo zákonnej úpravy jednoznačne vyplýva, že ak dieťa má priezvisko otca (čo je v tomto prípade), toto priezvisko nie je možné zmeniť tak, aby malo aj priezvisko matky.

13. Súčasne súd prvej inštancie jej svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, a to tým, že jej nebolo možné vyjadriť svoj názor na pojednávaní, ako to bolo umožnené otcovi. Súd prvej inštancie si vedomý toho, že jej nebolo umožnené vyjadriť svoj názor na pojednávaní, bez nariadenia ďalšieho pojednávania a týmto zabezpečenia spravodlivého procesu a správneho rozhodnutia vo veci, vo veci rozhodol, keďže požadoval za postačujúce vykonať dokazovanie výsluchom otca a opatrovníka maloletého a listinnými dôkazmi. Súd prvej inštancie pojednávanie neodročil aj bez toho, aby o odročenie pojednávania požiadala.

14. Matka v odvolaní napokon zopakovala dôvody, pre ktoré podala svoj návrh. Tiež uviedla, že nie je pravdivé tvrdenie otca, že maloletý nechce zmeniť svoje priezvisko, je to naopak názor otca, ktorý maloletému vnucuje. Maloletý si však neuvedomuje možnosti riešenia danej situácie a teda nemá na daný problém vlastný názor. Súd prvej inštancie tak jej, ako aj maloletému svojím rozhodnutím uprel právo vyjadriť ich vzájomnú spoločnú identitu spoločným rovnakým priezviskom.

15. Otec sa k odvolaniu matky písomne nevyjadril.

16. Opatrovník maloletého sa k odvolaniu vyjadril len toľko, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania a súhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania.

17. Matka, ani otec sa k vyjadreniu opatrovníka maloletého nevyjadrili. Odvolaciemu súdu neboli už predložené ani žiadne ďalšie podania účastníkov, resp. opatrovníka maloletého.

18. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) po zistení, že odvolanie matky bolo podané oprávneným subjektom (§ 359 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 59 ods. 1 CMP) bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP, preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 CMP s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP potvrdil.

19. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, pre rozhodnutie o návrhu starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 234 ods. 2 CSP a ust. § 2 ods. 1 CMP. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

20. Súčasne odvolací súd preskúmal i námietky matky uvedené v jej opravnom prostriedku a po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné (§ 387 ods. 3 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP).

21. Odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (uznesenie Ústavného súdu SR spis. zn. IV.ÚS 252/2004 zo dňa 31.08.2004), ani právo na to, aby bol účastník pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (uznesenie Ústavného súdu SR spis. zn. I.ÚS 50/2004 zo dňa 03.03.2004). Do obsahu základného práva podľa ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (uznesenia Ústavného súdu SR spis. zn. II. ÚS 3/1997 zo dňa 19.03.1997 a spis. zn. II. ÚS 251/2003 zo dňa 17.12.2003).

22. Ak teda súd prvej inštancie rozhodol vo veci bez toho, aby na pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom maloletého, resp. zisťovaním jeho názoru a zisťovaním ďalších skutkových okolností veci, čo z hľadiska dôvodov náležite uviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a nestotožnil sa s právnym názorom matky a jej návrhom, nemohol týmto zasiahnuť do práva matky na spravodlivý proces.

23. Rovnako nie je zásahom do práva na spravodlivý proces, ak súd vec prejedná a vo veci rozhodne na pojednávaní v neprítomnosti účastníka, pokiaľ sú naplnené podmienky uvedené v ust. § 180 v spojení s ust. § 178 a § 183 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP. Možnosť súdu za splnenia zákonných podmienok rozhodnúť o tom, že bude pojednávať v neprítomnosti účastníka pritom plne korešponduje so zásadou hospodárnosti konania zakotvenou v ust. čl. 12 CMP.

24. Z obsahu spisu vyplýva, že matka bola na nariadené pojednávanie dňa 09.08.2021 riadne písomne predvolaná, pričom predvolanie na pojednávanie jej bolo doručené dňa 02.07.2021 (predvolanie na č. I. 413 spisu a doručka na č. I. 412 spisu). Matka tak bola na pojednávanie predvolaná včas, t. j. so zachovaním lehoty na prípravu pojednávania (§ 178 ods. 2 CSP). Matka bola v predvolaní na pojednávanie zároveň poučená podľa ust. § 183 ods. 1 CSP, teda konkrétne o tom, že pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov, pričom pojednávanie môže byť na návrh účastníka odročené len vtedy, ak sa účastník alebo jeho zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo požadovať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 09.08.2021 (na č. I. 438 spisu) vyplýva, že matka sa na pojednávanie nedostavila, pričom súd prvej inštancie na začiatku pojednávania verejne vyhláseným uznesením rozhodol o tom, že pojednávanie vykoná v neprítomnosti matky. Predtým súd prvej inštancie oboznámil prítomných, že matka ospravedlnila svoju neprítomnosť na pojednávaní, pričom o odročení pojednávania nepožiadala. Z podania matky zo dňa 05.08.2021 (na č. I. 418 spisu), urobeného v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu (§ 125 ods. 1 CSP), vyplýva, že matka oznámila súdu prvej inštancie, že sa zo zdravotných dôvodov nemôže zúčastniť pojednávania. Prílohou tohto podania matky bola lekárska správa - nález vystavená MUDr. C. G. (na č. I. 419 spisu), že matka sa nemôže dňa 09.08.2021 z vážnych zdravotných dôvodov zúčastniť pojednávania.

25. Ak potom súd prvej inštancie v súdnej veci dňa 09.08.2021 vykonal pojednávanie a rozhodol v neprítomnosti matky, konal plne v súlade s ust. § 180 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CSP. Matka nenavrholo odročenie pojednávania, a pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru, že neprítomnosť matky na pojednávaní umožňuje vykonanie pojednávania, nemožno postup súdu prvej inštancie považovať za nesprávny procesný postup. Je zrejmé, že vzhľadom k dôvodom napadnutého rozhodnutia, nepovažoval súd prvej inštancie za potrebné, aby vykonal dokazovanie výsluchom matky. Napokon takýto dôkaz ani žiaden z účastníkov konania nenavrhol. V nadväznosti na uvedené sa potom súd prvej inštancie nedopustil (a ani nemohol) nesprávneho procesného postupu a znemožniť matke uskutočňovanie jej patriacich procesných práv a teda nemohlo u nej dôjsť k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

26. Zásadným dôvodom, na podklade ktorého súd prvej inštancie zamietol návrh matky, bol právny záver súdu prvej inštancie, že dotknutá právna úprava (zákon č. 300/1993 Z. z.) neumožňuje tomuto návrhu vyhovieť, keďže zákon nepripúšťa, aby dieťa s výlučne štátnym občianstvom Slovenskej republiky po narodení nadobudlo priezvisko oboch rodičov. Tento právny názor súdu prvej inštancie matka vo svojom oprávnom prostriedku namietala.

27. V zmysle ust. § 35 ZoR ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd. V danom prípade sa tak matka v zmysle ust. § 35 ZoR a ust. § 11 ods. 3 písm. a) zákona č. 300/1993 Z. z. domáhala rozhodnutia súdu, ktorým by bol nahradený súhlas otca ako druhého rodiča so žiadosťou matky o zmenu priezviska (bez ohľadu na to, že matka túto zmenu priezviska pôvodne pojmovo označila ako doplnenie priezviska) maloletého z priezviska „V.“ na priezvisko „V. R.“, keďže otec takýto súhlas matke odmietol dať.

28. Je potom nepochybné, že nahradiť súhlas druhého rodiča so zmenou priezviska maloletého dieťaťa je možné iba v prípade, že zákon umožňuje, aby maloleté dieťa malo také priezvisko, ktoré by malo po zmene priezviska nadobudnúť. Právnu úpravu nadobúdania priezviska maloletého dieťaťa po narodení obsahuje zákon č. 300/1993 Z. z. v ust. § 4 až § 5. Podľa ust. § 4 ods. 2 štátny občan Slovenskej republiky po narodení nadobúda spoločné priezvisko rodičov, alebo, ak majú priezviská rôzne, nadobúda priezvisko jedného z nich určené dohodou pri uzavretí manželstva, [2] § 6 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z.] prípadne, ak rodičia nie sú spolu zosobášení a majú rôzne priezviská, nadobúda priezvisko podľa dohody rodičov. Dohodou možno určiť iba priezvisko, ktoré v čase, keď k dohode došlo, má jeden z rodičov. Ak teda po narodení dieťaťa došlo k dohode nezosobášených rodičov o priezvisku dieťaťa, k

následnej zmene priezviska maloletého dieťaťa s výlučne štátnym občianstvom Slovenskej republiky, ktorého rodičia sú naďalej nezosobášení, môže dôjsť iba za podmienok určenia priezviska podľa ust. § 4 ods. 2 zákona č. 300/1993 Z. z., a teda iba na priezvisko, ktoré má jeden z rodičov. Zo znenia ust. § 4 ods. 2 veta prvá zákona č. 300/1993 Z. z. pritom vyplýva, že dieťa zosobášených rodičov nadobúda spoločné priezvisko rodičov, alebo ak majú priezviská rôzne, nadobúda priezvisko jedného z nich určené dohodou pri uzavretí manželstva, teda nemôže nadobudnúť priezviská oboch rodičov. Je teda zrejmé, že ust. § 4 ods. 2 vety druhej zákona č. 300/1993 Z. z. treba vykladať tak, že aj dieťa nezosobášených rodičov môže nadobudnúť priezvisko len jedného z nich, a teda nie oboch, v opačnom prípade by dikcia ust. § 4 ods. 2 druhá časť vety prvej a veta druhá musela znieť, že: „...prípadne, ak rodičia nie sú spolu zosobášení a majú rôzne priezviská, nadobúda priezvisko alebo priezviská (ďalej len „priezvisko“) podľa dohody rodičov. Dohodou možno určiť iba priezvisko, ktoré v čase, keď k dohode došlo, má jeden z rodičov.“ Inak povedané ust. § 4 ods. 2 vety druhej zákona č. 300/1993 Z. z. nemožno vykladať v tom zmysle, že len neumožňuje nadobudnutie priezviska inej osoby ako osoby jedného z rodičov alebo oboch rodičov. Uvedenému výkladu napokon nasvedčuje aj znenie ust. § 4a zákona č. 300/1993 Z. z., na ktoré poukazoval v napadnutom rozhodnutí aj súd prvej inštancie, v zmysle ktorého ak je dieťa štátnym občanom aj iného štátu (čo nebolo v súdenom prípade), môže nadobudnúť priezvisko alebo priezviská (ďalej len „priezvisko“) v súlade s jeho právnym poriadkom alebo tradíciou. Z tohto ustanovenia teda vyplýva, že viaceré priezviská môže nadobudnúť len dieťa so štátnym občianstvom aj iného štátu a iba za podmienky, že to umožňuje právny poriadok alebo tradícia štátu, ktorého štátne občianstvo dieťa má. Ak by tomu bolo inak, z hľadiska systematiky zákona by potom v ust. § 4a nemalo zmysel použitie slovného spojenia „priezvisko alebo priezviská (ďalej len „priezvisko“)“, ale dikcia ust. § 4a by znela tak, že: „Ak je dieťa štátnym občanom aj iného štátu, môže nadobudnúť priezvisko v súlade s jeho právnym poriadkom alebo tradíciou.“

29. Vzhľadom na doposiaľ uvedené odvolací súd námietku matky, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP], nepovažoval za dôvodnú.

30. Napokon za nedôvodnú považoval odvolací súd aj odvolaciu námietku matky, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP). Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie zistil skutočný stav veci v rozsahu postačujúcom pre rozhodnutie vo veci, pričom zisťovanie ďalších skutočností v danom prípade nebolo potrebné, keďže akékoľvek ďalšie skutkové zistenia, ktoré by vyplynuli z iných dôkazov (napr. výsluchu účastníkov, teda aj samotného maloletého), by neboli spôsobilé nič zmeniť na napadnutom rozhodnutí a jeho dôvodoch. V danom prípade bolo totiž rozhodným právne posúdenie možnosti zmeny priezviska maloletého na priezviská oboch rodičov (teda zmeny priezviska spočívajúcej v doplnení priezviska matky k stávajúcemu priezvisku otca). Teda zisťovanie názoru maloletého, ako aj všetkých skutkových okolností, ktoré mali zdôvodniť zmenu priezviska maloletého, by bolo zjavne nadbytočné. V odvolaní matky ani nemožno identifikovať nesprávne skutkové zistenia, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. Matka teda nijako nespochybnila skutkové zistenia súdu prvej inštancie o tom, že maloletý nemá iné ako štátne občianstvo Slovenskej republiky, jeho rodičia neboli a nie sú zosobášení a po jeho narodení mu bolo dohodou rodičov určené priezvisko „V.“

31. V nadväznosti na uvedené, ako aj vzhľadom na to, že nezistil naplnenie ani žiadneho iného odvolacieho dôvodu (§ 66 CSP), odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie tak vo výroku I. v merite veci, ako aj v závislom výroku II. o trovách konania podľa ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP ako vecne správne potvrdil.

32. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

33. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) [§ 421 ods. 2 CSP].

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) [§ 422 ods. 1 CSP].

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) [§ 428 CSP]. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.